

BESLUT

2014-12-08

Dnr: 14/01932

SAKEN

Rapport, SVT1, 2014-08-18, kl. 19.30, inslag om könskvotering; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Inslaget handlade om kvotering i Finland i kommunal och statlig verksamhet. Reportern sa bland annat följande under inslaget:

På torget i Kotka sitter gubbarna på torget och löser världens alla problem. Finland är också ganska mansdominerat. Framförallt inom företagsvärlden är det männen som bestämmer. Men det finns områden där Finland är ett föregångsland när det gäller jämställdhet. I Kotkas stadshus vid torget sitter kommunalfullmäktiges ordförande Nina Brask och förbereder nästa möte. Till skillnad från Sverige har Finland en lag som säger att minst 40 procent av deltagarna i alla kommunala och statliga organ ska vara kvinnor.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att Finland beskrevs som ett föregångsland. Han anser att reportern normativt beskrev kvotering som ett föredöme. Han anser vidare att uttalandet var värderande vilket strider mot kravet på opartiskhet. Att uttalandet skedde under pågående valrörelse gjorde det extra allvarligt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Inslaget handlade om att man i Finland valt att kvotera in kvinnor i statliga och kommunala organisationer. Kvinnor och män ska vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte särskilda skäl talar för något annat. I inslaget intervjuades personer i Kotkas kommunfullmäktige och i stadens miljönämnd om för- och nackdelar med systemet. Anmälaren vänder sig mot att man i inslaget använt formuleringen ”Finland är ett föregångsland” när det gäller jämställdhet när man beskrivit Finlands system med kvotering.

I augusti 2014 publicerade SVT en egen undersökning som visade att Sveriges kommuner styrs av män. Undersökningen redovisades på webben och i tre olika inslag med exempel hämtade från Fagersta och Perstorp. Minimikravet för att räknas som jämställd är att 40-60 procent av ledamöterna i kommunstyrelsen är kvinnor. Men en bra bit över hälften av kommunerna – 159 av 290 – nådde inte upp till målet. I ett av inslagen berättades också om hur partierna jobbar med att göra sin representation jämställd. Bäst hade Moderaterna lyckats i SVT:s granskning som jämfört kvinnorepresentationen sen år 2003. För att bredda perspektivet och ge tittaren ett jämförelsematerial, beställdes ett inslag av SVT:s stringer i Finland. Både Finland och Norge har sedan flera år ett krav på att minst 40 procent av beslutsfattarna i kommunala och statliga organisationer ska vara kvinnor. I Finland sades uttryckligen, när beslutet togs om kvotering, att man ville vara ett föregångsland när det gällde jämställdhet. Syftet med inslaget var att belysa hur jämställdhetsarbetet går till i Finland, hur man ser på kvotering i Finland och svårigheter med detta som till exempel svårigheterna att besätta styrelsen i Kotka hamn - inte att ta ställning till kvotering som metod i Sverige.

När det gäller kvinnorepresentationen har Finland lyckats öka den i kommunala och statliga organisationer. Innebörden i formuleringen ”Men det finns områden där Finland är ett föregångsland när det gäller jämställdhet” ska förstås mot denna bakgrund. Det kan diskuteras om den aktuella meningen borde ha formulerats mer precist att den gällde Finlands syn på kvotering. SVT anser dock att formuleringen i den enskilda meningen i sitt sammanhang inte strider mot kravet på opartiskhet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att reporterns uttalande om Finland som föregångsland när det gäller jämställdhet var en oprecis formulering som skulle kunna uppfattas som ett ställningstagande för kvotering till statliga och kommunala organ. Sett i förhållande till inslaget som helhet var uttalandet dock inte av sådan art att det medför att inslaget strider mot kravet på opartiskhet i Sveriges Televisions sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Ingrid Carlberg, Leif Hedman, Jan Holmberg, Pia Kronqvist, Nedjma Chaouche Liljedahl och Dag Mattsson efter föredragning av Nils Sigfrid.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Nils Sigfrid